

Diplomová Bakalářská práce

op. Chalupské

Jméno a příjmení (student): Daniela Ferenčíková

Vedoucí práce: Prof. Dr. Albert-Peter Rethmann

Posudek vedoucího práce:

Etické otázky v diskusi o eutanázii

Předložená práce je rozčleněna do 3 částí. V části 1 vysvětluje autorka důstojnost lidského života z teologického a filozofického pohledu.

Takzvaný výsostný argument („Bůh je pánem života.“) nemusí být pochopen tak, že jsou zde Bůh a člověk ve svých kompetencích vzájemně vymezení a že člověk nesmí zasahovat do Boží oblasti. (Tento pohled autorka naznačuje. 9, 81) Spíše jde o to, že si člověk pomocí svého rozumu (prostřednictvím něhož podle Tomáše Akvinského participuje na Boží prozřetelnosti) vybavuje Boží ano k životu a pak se v konkrétní situaci rozhoduje.

Už v této první části autorka objasňuje pojem eutanázie. Centrální ideou pro odůvodnění lidské důstojnosti je z teologického pohledu víra, že byl člověk stvořen Bohem jako partner, s nímž uzavřel smlouvu (18). Pro odůvodnění lidské důstojnosti z filozofického pohledu představuje autorka formulaci člověka jako sebeúčelu podle kategorického imperativu I. Kanta (20-22). V této kapitole by bylo prospěšné, kdyby byly více odděleny filozofické a teologické (zde opět biblická argumentace a výroky církevního učitelského úřadu) pohledy.

Ve 2. kapitole jde o respektování lidského života od počátku až do přirozené smrti, zejména o pohled na mládí a stáří v současné společnosti. Zde se nacházejí důležité myšlenky, zejména o přečeňování mládí, které má silný vliv na zacházení s těžce nemocnými a umírajícími. Ovšem bylo by vedle analýzy textu Jana Pavla II. prospěšné silnější akceptování sociologické literatury, aby se mohla analýza situace představit diferencovaně a odůvodněně.

3 kapitola je hlavní kapitolou předložené práce. V ní autorka popisuje některé problémy konce lidského života (nemoc, těžce nemocný a umírající, utrpení, respekt vůči nemocnému životu). Čtenář by si na některých místech přál trochu diferencovanější pohled na věc (např. 37, 2. Odstavec s přesnější definicí „materialistů“, „ludí, kteří rozmýšlejí“, „mystiků“ ...)

Jinak autorka uvádí v této kapitole nejdůležitější etické argumenty, které hovoří proti praxi eutanázie a pro kvalitativně dobré doprovázení těžce nemocných a umírajících. Argument, že také z utrpení může vzejít dobro (47), se samozřejmě musí uvádět vždy současně s požadavkem, aby se utrpení tak dalece zmírňovalo, jak je to jen možné. Jinak je cynický.

Argument zákazu sebevraždy (81) by neměl stát v popředí, protože žádost o eutanázii se často vymyká etickému hodnocení, když se pacient cítí v beznadějně (a snad všemi opuštěné) situaci. Zákaz eutanázie se zaměřuje na okolí a je spojen s apelem, činit vše, co člověk v poslední fázi svého života potřebuje, především lékařské, lidské a pastorační doprovázení.

Podrobnější představení situace v Holandsku by stejně tak přineslo další argumenty proti dovolení eutanázie. Zejména ukazuje tamní praxe, že není možné omezovat eutanázii na několik málo jednotlivých případů. Ne – eticky odůvodněné – k eutanázii je věrohodné jen tehdy, když je spojeno s ano k intenzivnímu lidskému a odbornému doprovázení umírajících, jak autorka zdůrazňuje v důležitém odstavci 3.2. Téma „pravda na nemocničním lůžku“ (53n) se může jistě ještě podrobněji diskutovat, je ale v doprovázení umírajících důležité. Právem autorka podtrhává význam hospicového hnutí (57-63). Tyto výklady by mohly být klidně představeny ve vlastní kapitole.

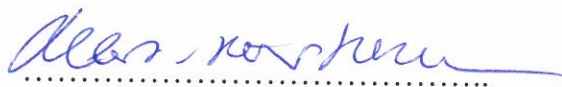
Formální poznámky:

- ve vědecké práci se autoři citují bez akademických nebo církevních titulů (srov. např. 8, 23 etc.: Svätý otec);
- autor Šlipko T. (seznam literatury) se jmenuje v textu Šlipko (pozn. 22, 73);
- na s. 45, poslední odstavec, chybí údaj citátu Jana Pavla II.;
- v seznamu literatury není zcela logické rozlišování dokumenty církve, dokumenty Druhého Vatikánského koncilu, papežské dokumenty atd. Také ty posledně uvedené dokumenty jsou církevními dokumenty.

Daniela Ferenciková se ve své práci věnovala důležitému tématu dnešní etiky a s pílí vytvořila široký přehled o relevantních argumentacích. Práce nabízí dobrý základ reflexe právě pro lidi, kteří uvažují o tom, jak je možné doprovázet člověka v nemoci a umírání, místo toho ho aktivně zabít. A to je snad jedna z hlavních otázek naší společnosti, v níž roste podíl starších lidí.

Jako známku navrhuji: velmi dobře.

V Praze dne 22.5.2006

.....
podpis vedoucího bakalářské práce